

๐๐๖๖-๕๘๓๖๐

๖๔๕๐๓

อุปสงค์การนำเข้าและผลของมาตรการ
ภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากร
จากการค้าชายแดนภาคเหนือ

Import Demand and Effect of Import Tariff Policies
on the Duties Revenue in Northern Border Trade,
Thailand

จิระ บุรีคำ

รายงานวิจัยฉบับที่ 161

พ.ศ. 2543

มหาวิทยาลัยพายัพ

อนันต์หนาคารจาก

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ

อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 5๐๐๐๐

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับมหาวิทยาลัยพายัพที่ได้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัย ในปีการศึกษา 2541 ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พิกุล ไคว์สุวรรณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เป็นผู้วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบคุณ ดร. วินัส ฤชาชัย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปวีณิต สุภากุล คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญชัย ปัญญาบาล ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ที่ให้เกียรติเป็นคณะกรรมการพิจารณาความสมบูรณ์ของรายงานการวิจัย

ขอขอบคุณสำนักงานศุลกากรภูมิภาค เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่และนายด่านศุลกากรต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานศุลกากรภูมิภาค เขต 3 ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลสถิติการค้า และการเก็บภาษีรายได้ศุลกากรจากการค้าชายแดน และขอขอบคุณอาจารย์นิสิต พันธมิตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลพื้นฐานการค้าชายแดนในเขตภาคเหนือ

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ คุณสายทอง วิเศษศิริ คุณแม่ที่ให้กำลังใจในการศึกษาครั้งนี้ หากมีข้อบกพร่องในการศึกษา ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แก้ไขในโอกาสต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระ บุรีคำ
คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยพายัพ

ISBN 974 - 671 - 018 - 4

ประเทศ : ไทย

หมายเลขงานวิจัย : 161

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) : อุปสงค์การนำเข้าและผลของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากร
จากการค้าชายแดนภาคเหนือ

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) : Import Demand and Effect of Import Tariff Policies on the Duties
Revenue in Northern Border Trade, Thailand

ผู้เขียน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระ บุรีคำ

หน่วยงาน : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

ประเภทเอกสาร : รายงานการวิจัย

รายละเอียดของงานพิมพ์ : รายงานการวิจัยขนาด 52 หน้า

วันที่พิมพ์ : เมษายน 2543

หน่วยงานที่ให้ทุน : มหาวิทยาลัยพายัพ ปีการศึกษา 2541

คำหลัก : อากรขาเข้า การค้าระหว่างประเทศ การค้าชายแดน - ไทย (ภาคเหนือ)

บทคัดย่อ

ก. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาอุปสงค์การนำเข้าและผลของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากรจากการค้าชายแดนภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาสองประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้าจากการค้าชายแดนภาคเหนือ และ 2) เพื่อศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากร

ข. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ใช้แบบจำลองสมการเส้นตรง และใช้เทคนิคการถดถอยกำลังสองอย่างง่าย (ordinary least square : OLS) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การนำเข้าและผลกระทบของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากรโดยอาศัยข้อมูลการค้าชายแดนภาคเหนือ ในช่วงปี พ.ศ. 2526 - 2541 จากด่านศุลกากรต่าง ๆ ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานศุลกากรภูมิภาคเขต 3 จังหวัดเชียงใหม่

ค. ผลการศึกษา

แบบจำลองที่เหมาะสมในการอธิบายอุปสงค์การนำเข้าสินค้า คือ แบบจำลองสถิตยในรูปแบบการลอการิทึม (static model by double log linear form) ปัจจัยที่กำหนดการนำเข้าสินค้าที่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติรายจังหวัดในเขตภาคเหนือ (GPP) และอัตราภาษีอากรขาเข้าโดยปริมาณการนำเข้าจะแปรผันตรงกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติรายจังหวัดในเขตภาคเหนือ และแปรผันในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราภาษีอากรขาเข้า สำหรับค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าต่อรายได้มีค่าเท่ากับ 4.910 แสดงถึง

สินค้านำเข้ามีลักษณะเป็นสินค้าปกติ (normal goods) และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์การนำเข้าต่อภาษีอากรขาเข้ามีค่าเท่ากับ -1.830 หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของการนำเข้าจะลดลงมากกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีอากรขาเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ผลกระทบของมาตรการภาษีอากรขาเข้ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ดุลการ กล่าวคือ รายได้ดุลการจะลดต่ำลงเมื่ออัตราภาษีอากรขาเข้าเพิ่มสูงขึ้น ส่วนค่าความยืดหยุ่นของรายได้ดุลการเมื่อคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีอากรขาเข้ามีค่าเท่ากับ -3.021 แสดงว่ารายได้ดุลการจะเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่สูงกว่าร้อยละการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีอากรขาเข้า กล่าวโดยสรุปแล้วผลกระทบของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณการนำเข้าหรือฐานภาษีลดลงซึ่งทำให้รายได้ดุลการต่ำลงในที่สุด

ISBN 974 – 671 – 018 – 4

Country : Thailand

Name (Thai) : อุปสงค์การนำเข้าและผลของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากรจากการค้าชายแดนภาคเหนือ

Name (English) : Import Demand and Effect of Import Tariff Policies on the Duties Revenue in Northern Border Trade, Thailand

Author : Assist. Prof. Chira Bureecam

Organization : Faculty of Economics, Payap University

Document type : Research report

Page : 52

Date Printed : April, 2000

Original language : Thai

Funding organization : Payap University Academic year 1998

Key words : import tariff, international trade, border trade – Thai (northern region)

Abstract

A. Scope of the study

A study of import demand and the effect of import tariff policies on the duties revenue in northern border trade, Thailand. Two main objectives are as following : 1) to study the factors which determine the import demand in northern border trade, Thailand. And 2) to study the effect of import tariff policies on duties revenue.

B. Research Method

This study used the linear function model and was analysed by the ordinary least square regression technique (OLS) in order to explain the factors that influence import demand and impact of tariff policies on the duties revenue. The border trade data which were used to estimate the model were obtained from customs outposts in the jurisdiction of the 3rd region custom office. The data were collected from 1983 to 1998.

C. Research Result

The suitable model to explain import demand was the static model by double – log linear form. The statistical significant factors that determine import were gross provincial product of northern region (GPP) and tariff rate. Import quantity was directly related to gross provincial product (GPP) but had inverse relationship with import tariff rate. The income elasticity of import demand

was 4.910, showing that import goods was normal goods and that tariff import elasticity of demand was -1.830 , reflecting that the percentage change in import decrease was higher than the percentage change of tariff increase.

This study has found that the impact of tariff policies showed a contrastive relationship among duties revenues. It showed that the duties revenue would decrease if tariff rate was raised. The income elasticity of tariff with respect to tariff rate was -3.021 , showing that duties revenue would change at a higher ratio than the change of tariff policies. In conclusion, the raise of tariff rate would have significant impact on the quantity of import or tax base and would lead to the decrease in duties revenues.

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.5 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีอุปสงค์การนำเข้า	5
2.2 ผลกระทบของภาษีอากรขาเข้าที่มีของอุปสงค์การนำเข้า	8
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	12
3.2 ลักษณะและที่มาของตัวแปรในแบบจำลอง	14
3.3 สมมติฐานการศึกษา	15
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
บทที่ 4 ลักษณะทั่วไปของการค้าชายแดนภาคเหนือ	
4.1 เส้นทางการค้า	16
4.2 ลักษณะทั่วไปของประเทศคู่ค้า	18
4.3 รูปแบบการค้าและการนำเข้าสินค้าจากการค้าชายแดน	23
4.4 รายได้ศุลกากรจากการค้าชายแดนภาคเหนือ	24
บทที่ 5 ผลการศึกษาอุปสงค์การนำเข้าและผลของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากร	
5.1 ประมาณค่าแบบจำลองอุปสงค์การนำเข้า	28
5.2 ความยืดหยุ่นอุปสงค์การนำเข้าสินค้าจากการค้าชายแดน	32
5.3 ผลของมาตรการภาษีอากรขาเข้าที่มีต่อรายได้ศุลกากร	32

บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
6.1	สรุป	36
6.2	ข้อเสนอแนะ	38

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1	2
4.1	17
4.2	24
4.3	26
5.1	28
5.2	33
5.3	34